

Häädemeeste valla 2024. aasta eelarve seletuskiri

II lugemiseks vallavolikogus veebruaris 2024

Häädemeeste valla 2024. aasta eelarve seletuskirja koostamise aluseks on valla põhimäärus, arengukava, eelarvestrateegia, kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus ja kohaliku omavalitsuste korralduse seadus. Valla eelarve koostamise ja menetlemise kord on sätestatud Häädemeeste valla põhimääruses. Valla arengukava periood on 2023 - 2027. Valla eelarvestrateegia periood on 2024 - 2027.

2024. aasta Häädemeeste valla eelarve eelnõu ja seletuskiri on koostatud koostöös hallatavate asutuste, struktuuriüksuste ning vallavalitsusega.

2012. aastast alates võetakse eelarvet koostades aluseks kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses ja selle rakendusaktides sätestatu. Valla eelarve on eelarveaasta põhitegevuse tulude, põhitegevuse kulude, investeerimistegevuse, finantseerimistegevuse ja likviidsete varade muutuse plaan koos täiendavate nõuete, volituste ja informatsiooniga, mis on aluseks vastava aasta tegevuste finantseerimisele.

Eelarve peab olema kooskõlas valla eelarvestrateegiaga.

Eelarve koostatakse tekkepõhiselt – tehingud kajastatakse vastavalt nende toimumisele, sõltumata sellest, millal nende eest raha laekub või välja makstakse. Eelarve peab olema tasakaalus, st põhitegevuse tulud ja põhitegevuse kulud peavad olema tasakaalus, neile liidetakse investeerimistegevuse eelarveosa ja finantseerimistegevuse eelarveosa kogusumma ning likviidsete varade muutus, mis kokku teeb eelarve tulemi. Eelarve on tasakaalus, kui eelarve tulem võrdub nulliga.

Valla eelarveaasta algab 1. jaanuaril ja lõpeb 31. detsembril. Eelarve eelnõu, vastuvõetud eelarve, eelarve muudatused ja lisaelarved avalikustatakse. Eelarve jõustub eelarveaasta algusest. Eelarve ja kogu seletuskiri on koostatud eurodes.

Vallavalitsus esitab hiljemalt üks kuu enne eelarveaasta algust eelarve eelnõu koos lisadega vallavolikogule. Eelarve eelnõule lisatakse vastavalt seadusele seletuskiri andmetega eelmise eelarveaasta tegelike, käesolevaks eelarveaastaks määratud ja eelseisvaks eelarveaastaks kavandatud tulude ja kulude kohta vastavalt nende liigendusele ning antud ülevaade investeerimis- ja finantseerimistegevusest.

2024. aasta eelarve koostamisel on arvestatud riigi majanduse hetkeolukorda ja ametlikke majandusprognoose järgmiseks aastaks. Olulisem neist on Rahandusministeeriumi poolt koostatud suvine majandusprognoos. Valla jaoks on prognooside koostamisel olulised näitajad:

- riigisektori, sh omavalitsuste eelarve osakaalu vähenemine SKP- st;
- riigi, sh omavalitsuste netovõlakooormuse dünaamika prognoosid;
- tööhõive kasvuprognoosid;
- keskmise palga ja sellest tulenevalt tulumaksu kasvu prognoosid;
- hinnaindeksite ja inflatsiooni näitajate dünaamika.

Rahandusministeeriumi 2023. aasta suvine majandusprognos.

Majanduse põhinäitajad (%)	2022	2023	2024	2025	2026	2027
SKP reaalkasv	-1,3	-1,5	3,0	2,5	2,3	2,0
Inflatsioon	19,4	9,2	3,0	2,1	1,3	1,9
Tarbijahinnaindeksi muutus	5,6	7,4	7,2	6,9	6,6	6,5
Tööhõive kasv	4,1	0,3	0,6	0,3	0,0	0,0
Töötuse määr	5,6	7,4	7,2	6,9	6,6	6,5
Keskmise palga reaalkasv	-8,8	-0,2	2,7	1,9	3,0	2,3
Keskmine palk (euro)	1 685	1 837	1 942	2 022	2 109	2 197
Keskmise palga nominaalkasv	8,9	9,0	5,7	4,1	4,3	4,2

* Sisemajanduse koguprodukt on residentide toodetud lisandväärtuste summa kogu rahva majanduse ulatuses.

*Inflatsioon on raha väärtuse langemine, millest tulenevalt tõuseb kaupade või teenuste hinnatase. Hinnataseme tõus näitab raha reaalse ostujõu vähenemist. Peamine inflatsiooni mõõtmise vahend on inflatsioonimäär, mis mõõdab aasta jooksul hinnaindeksis toimunud muutust protsentides. Eestis mõõdab tarbijahindade inflatsiooni [Statistikaamet](#), kes avaldab igakuiselt andmed [tarbijahinnaindeksi](#) ning selle osakomponentide muutuste kohta.

*Tarbijahinnaindeks iseloomustab tarbekaupade ja teenuste hinnamuutust.

*Tööhõive määr on hõivatute osatähtsus tööealises rahvastikus.

*Tööjõud on isikud, kes soovivad töötada ja on võimelised töötama ehk hõivatute ja töötute summa.

*Hõivatute on isik, kes uuritava perioodil töötas ja sai selle eest tasu kas palgatöötajana, ettevõtjana või vabakutseliseks, töötas pereettevõttes või oma talus otsese tasuta või ajutiselt ei töötanud, tarbijahinnaindeks on indeks, mis iseloomustab tarbekaupade ja tasuliste teenuste hindade muutust.

*Keskmine palk on tegelikult töötatud ja mittetöötatud aja eest makstav tasu, mis on jagatud täistööajale taandatud töötajate keskmise arvuga.

EELRVEOSADE JAOTUS

Vallaelarve koondtabel (2024 vs 2023)

TULU KOOD	PÕHITEGEVUSE TULUD	2024 eelarve	2023 eelarve	2024 vs 2023	2024 vs 2023 %
30	Maksutulud	5 862 300	5 160 120	702 180	13,6
3000	Füüsilise isiku tulumaks	5 620 000	4 933 020	686 980	13,9
3030	Maamaks	238 800	220 600	18 200	8,3
3044	Reklaamimaks	3 500	6 500	-3 000	-46,2
32	Kaupade ja teenuste müük	1 676 280	1 514 745	161 535	10,7
320	Riigilõivud	12 000	11 500	500	4,3
3220	Laekumised haridusasutuste majandustegevusest	315 415	303 310	12 105	4,0
3221	Laekumised kultuuriasutuste majandustegevusest	8 500	6 500	2 000	30,8
3222	Laekumised spordiasutuste majandustegevusest	4 000	4 000	0	0,0
3224	Laekumised sotsiaalasutuste majandustegevusest	1 205 465	1 144 245	61 220	5,4
3225	Laekumised elamu- ja kommunaalmajandustegevusest	3 500	3 500	0	0,0
3229	Laekumised üldvalitsemisasutuste majandustegevusest	1 000	1 000	0	0,0
3233	Üüri- ja renditulud	3 300	4 000	-700	-17,5
3237	Laekumised õiguste müügist	112 100	35 190	76 910	218,6
3238	Muu toodete ja teenuste müük	11 000	1 500	9 500	633,3
35	Saadud toetused	3 621 582	3 828 464	-206 882	-5,4
3500	Sihtotstarbelised toetused	142 325	214 503	-72 178	-33,6
3520	Mittesihtotstarbelised toetused	3 469 077	3 602 475	-133 398	-3,7
3521	Saadud tegevustoetused	10 180	11 486	-1 306	-11,4
38	Muud tulud	90 000	90 000	0	0,0
3825	Laekumised vee erikasutusest, kaevandamisõiguse tasud	90 000	90 000	0	0,0
	PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	11 250 162	10 593 329	656 833	6,2
KULU KOOD	PÕHITEGEVUSE KULUD				
40,41,45	Antud toetused, eraldised	800 601	772 073	28 528	3,7
50	Personalikulud	6 411 846	6 116 126	295 720	4,8
55	Muud tegevuskulud	3 216 211	3 153 938	62 273	2,0
60	Muud kulud (reservfond, riigilõivud)	120 600	50 806	69 794	137,4
	PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	10 549 258	10 092 943	456 315	4,5
	PÕHITEGEVUSE TULEM	700 904	500 386	200 518	40,1
KOOD	INVESTEERIMISTEGEVUS				
1551	Materiaalsete varade soetamine ja renoveerimine	-1 722 096	-1 664 341	-57 755	3,5
1501	Osaluste soetus	-191 000	-124 640	-66 360	0,0
3502	Sihtotstarbelised toetused põhivara soetuseks	575 961	601 858	-25 897	-4,3
381	Põhivara müük	0	691 000	-691 000	0,0
4502	Sihtotstarbelised eraldised põhivara soetuseks	-582 555	-581 766	-789	0,1
655	Finantstulu	10 000	100	9 900	9 900,0

655	Intressi- ja viivisetulud	10 000	100	9 900	9 900,0
650	Intressikulu	-181 800	-168 800	-13 000	7,7
650	Laenude intressid ja muud intressikulud	-181 800	-168 800	-13 000	7,7
	INVESTEERIMISTEGEVUS KOKKU	-2 091 490	-1 246 589	-844 901	67,8
	EELARVE TULEM (põhi- ja investeerimistegevuse) +/-	-1 390 586	-746 203	-644 383	86,4
KOOD	FINANTSEERIMISTEGEVUS				
20.5.	Kohustuste võtmine (+)	600 000	0	600 000	0,0
20.6.	Kohustuste tasumine (-)	495 209	502 937	-7 728	-1,5
	FINANTSEERIMISTEGEVUS KOKKU	104 791	-502 937	607 728	-120,8
1001	LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS (+suurenemine, -vähenemine)	-1 118 870	-1 249 140	130 270	-10,4
	PÕHITEGEVUSEGA SEOTUD NÕUETE JA KOHUSTUSTE MUUTUS	-166 925	0	-166 925	0,0
	EELARVE KULUD (põhitegevuse kulud, investeerimistegevus)				
KOOD	TEGEVUSALA				
01	Üldised valitsussektori teenused	1 398 955	1 328 752	70 203	5,3
01111	Vallavolikogu	54 755	54 715	40	0,1
01112	Vallavalitsus	916 785	911 285	5 500	0,6
01114	Reservfond	120 000	50 206	69 794	100,0
01600	Muud üldised valitsussektori teenused (Valimised)	0	15 106	-15 106	0,0
01700	Valitsussektori võla teenindamine	181 800	168 800	13 000	7,7
01800	Üldisloomuga ülekanded valitsussektoris	125 615	128 640	-3 025	-2,4
03	Avalik kord ja julgeolek	0	0	0	0,0
03100	Politsei	0	0	0	0,0
04	Majandus	1 147 862	905 595	242 267	26,8
04210	Maakorraldus	24 400	32 800	-8 400	-25,6
04510	Teede ehitus ,remont	950 500	719 640	230 860	32,1
04512	Ühistranspordi korraldamine	63 000	63 000	0	0,0
04520	Veetransport	0	500	-500	0,0
04710	Kaubandus	1 000	1 000	0	0,0
04730	Turism	46 455	46 455	0	0,0
04740	Üldmajanduslikud arendusprojektid(territoriaalne planeerimine)	54 307	34 000	20 307	100,0
04900	Muu majandus	8 200	8 200	0	0,0
05	Keskkonnakaitse	504 295	407 225	97 070	23,8
05100	Jäätmekäitlus	131 700	11 700	120 000	1 025,6
05101	Avalike alade puhastus	372 595	395 525	-22 930	-5,8
06	Elamu-ja kommunaalmajandus	697 425	572 831	124 594	21,8
06300	Veevarustus	442 555	407 406	35 149	8,6
06400	Tänavavalgustus	170 600	90 600	80 000	88,3
06605	Muu elamu-ja kommunaalmajandus	84 270	74 825	9 445	12,6
07	Tervishoid	14 720	64 517	-49 797	-77,2
07600	Muu tervishoid	14 720	64 517	-49 797	-77,2
08	Vaba-aeg ,kultuur ja regioon	958 369	897 166	61 203	6,8

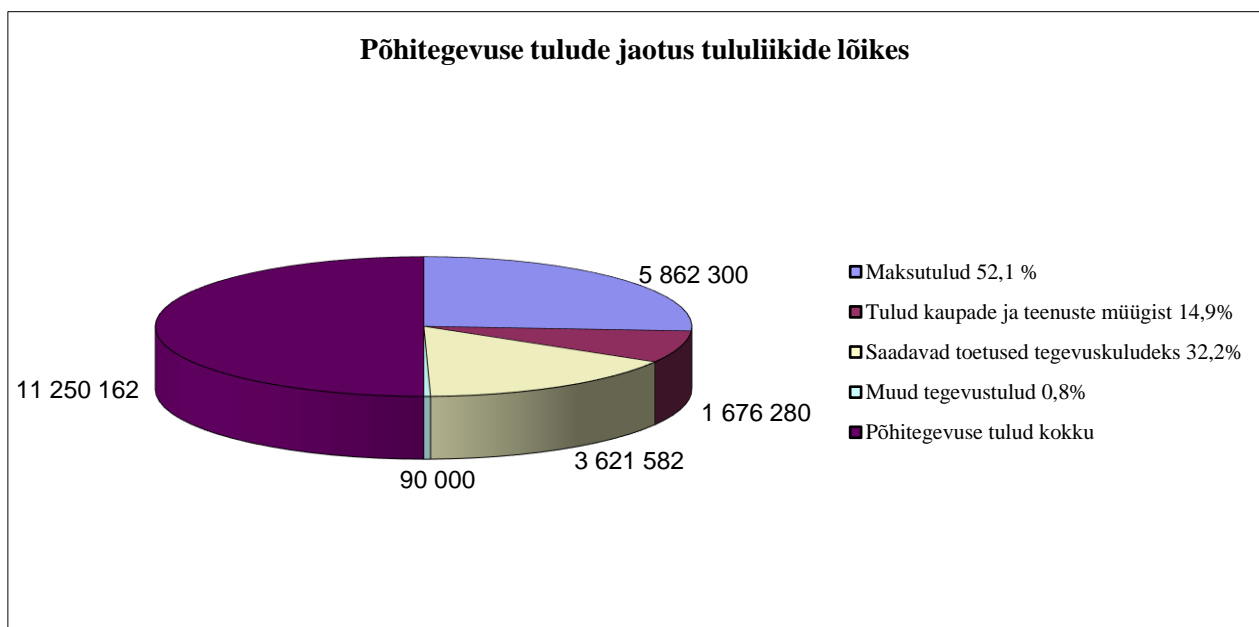
08102	Sportitegevus	308 705	300 348	8 357	2,8
08107	Noorsootöö ja noortekeskused	27 305	27 500	-195	-0,7
08201	Raamatukogud	172 890	176 758	-3 868	-2,2
08202	Rahva-ja kultuurimajad	346 339	297 148	49 191	16,6
08203	Muuseum	34 030	34 402	-372	-1,1
08207	Muinsuskaitse(Pätsiplats)	3 000	1 000	2 000	200,0
08300	Ringhäälingu-ja kirjastamisteenused	26 100	24 610	1 490	6,1
08600	Muu vabaalg, kultuur ,religioon	40 000	35 400	4 600	13,0
09	Haridus	6 625 207	6 600 166	25 041	0,4
09110	Alusharidus	2 616 306	2 787 420	-171 114	-6,1
09212	Põhiharidus/Põhikoolid	3 245 290	3 089 101	156 189	5,1
09213	Üldkeskhariduse otsekulud	114 810	104 475	10 335	9,9
09300	Kutseõppeasutused	0	0	0	0,0
09510	Noorte huviharidus ja huvitegevus	336 725	334 489	2 236	0,7
09600	Koolitransport	50 000	25 000	25 000	100,0
09601	Koolitoit	247 576	244 681	2 895	1,2
09800	Muu haridus	14 500	15 000	-500	-3,3
10	Sotsiaalne kaitse	1 879 876	1 856 238	23 638	1,3
10120	Puudega inimese erihoolekandeteenus	24 105	0	24 105	0,0
10121	Puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	155 640	217 770	-62 130	-28,5
10127	Puudega inimese sotsiaaltransporditeenus	120 000	0	120 000	0,0
10200	Hooldekodu	922 043	998 629	-76 586	-7,7
10200	Üldhooldekodude hooldusteenus (KOV)	260 756	134 710	126 046	0,0
10201	Muu eakate sotsiaalne kaitse	19 500	78 500	-59 000	-75,2
10202	Eakate koduteenus	29 210	0	29 210	0,0
10400	Asendus-ja järelhooldus	26 136	26 135	1	0,0
10402	Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	91 000	89 800	1 200	1,3
10600	Eluasemeteenused sotsiaalsetele riskirühmadele	10 272	2 000	8 272	413,6
10700	Riskirühmade sotsiaalsutused	0	13 700	-13 700	-100,0
10701	Riiklik toimetulekutoetus	76 016	103 626	-27 610	-26,6
10702	Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse	0	23 093	-23 093	-100,0
10900	Muu sotsiaalne kaitse	145 198	168 275	-23 077	-13,7
	EELARVE KULUD (põhitegevuse kulud ,investeermistegevus) KOKKU	13 226 709	12 632 490	594 219	4,7

EELARVE PÕHITEGEVUSE TULUD

Häädemeeste valla 2024. aasta eelarve põhitegevuse tulude prognoositav maht on planeeritud **11 250,2** tuhat eurot. Põhitegevuse tulud moodustavad valla 2024. aasta eelarve tulude kogumahust suure enamuse ja nende hulgas omakorda on suurima osakaaluga maksutulud, moodustades 52,1%.

Põhitegevuse tulude jaotus tululiikide lõike (eurodes):

30	Maksutulud	5 862 300
32	Kaupade ja teenuste müük	1 676 280
35	Saadud toetused	3 621 582
38	Muud tulud	90 000
	Tulud kokku	11 250 162



Põhitegevuse tulud:

- **Maksutulud**

Maksud jagunevad riiklikeks ja kohalikeks maksudeks, kuid eelarve struktuuris eraldi vastavat liigendust ei kasutata. Riiklikud maksud on füüsilise isiku tulumaks ja maamaks ning kohalikud maksud Häädemeeste vallas – reklaamimaks. Maksude laekumist reguleerib maksukorralduse seadus.

Füüsilise isiku tulumaksu laekumise prognoos on **5620,0** tuhat eurot.

Füüsilise isiku tulumaksu laekumist reguleerivad tulumaksuseadus ja füüsilise isiku tulumaksu kohalikele omavalitsusüksustele eraldamise kord. Tulumaksu laekumist mõjutab maksumaksjate arv, brutosissetulek ja riigi poolt igal aastal omavalitsustele kehtestatav tulumaksu laekumise määr.

Tulumaks on Häädemeeste valla peamine tuluallikas ja selle osakaal eelarve põhitegevuse tuludes on 50%. Tulumaks on riiklik maks, mis on kehtestatud maksukorralduse seaduse ja tulumaksu seaduse alusel. Tulumaksu laekumist võib järgnevatel aastatel mõjutada tulumaksuseaduse muudatus, millega muudetakse alates 01.01.2024 kohalikule omavalitsusele tulumaksu eraldamise määr ja tingimusi. 2020. aastast kuni 2023. aasta lõpuni on laekunud kohalikule omavalitsusele tema elaniku maksustatavalt brutotulult (v.a. pensionid, dividendid ja vara müük) 11,96% füüsilise isiku tulumaksu. Alates 01.01.2024 eraldatakse kohalikule omavalitsusele 11,89% füüsilise isiku maksustatavalt tulult tulumaksu (v.a. kohustuslik ja täiendav kogumispension, dividendid ja vara võõrandamisest saadud kasu) ning 2,5% füüsilise isiku riiklikult pensionilt tulumaksu.

Tulumaksu arvutuse aluseks on prognoositav brutotulu saajate arv ja keskmine brutotulu kuus (eurodes):

Näitajad	2020	2021	2022	2023	2024 eelarve*
Elanike arv aasta lõpu seisuga	4912	4909	4986	5043	5021
<i>Elanike arvu muutus</i>	16	-3	77	57	-22
Tööealiste maksumaksjate arv (Rahandusministeerium)	2219	2264	2377	2379	2390
Tööealiste maksumaksjate arvu muutus	-16	44	113	2	11
Pensionitulu saajate arv	0	0	0	0	1164
Väljamaksed füüsilistele isikutele	31 508 813	33 121 405	37 501 672	42 464 273	47 266 610
Pensionitulu	0	7 543 407	8 051 785	9 442 780	10 712 843
Tulumaksu laekumine	3 768 454	3 961 320	4 567 611	5 078 727	5 620 000
Tulumaksu laekumise kasv	2%	5%	15%	11,2%	10,7%
<i>sh tulumaks pensionitulult</i>	0	0	0	0	267 400
<i>sh tulumaks muudelt tuludelt</i>	3 768 454	3 961 320	4 567 611	5 078 727	5 352 600
KOV -le eraldatav % maksumaksjate maksustavast tulust	11,96%	11,96%	11,96%	11,96%	11,89%
KOV -le eraldatav % maksumaksjate riiklikult pensionilt tasutud tulumaksust	0	0	0	0	2,5%
Muutus eelneva aastaga	62 267	192 866	606 291	511 116	541 273

*prognoos/plaan

Demograafiline struktuur seisuga 01.01.2024							
lapsed 0-6	lapsed 7-18	lapsed 7-15	tööealised 19-64	eakad 65-...	eakad 65-84	eakad 85-...	Rahvaarv KOKKU
310	677	500	2 988	1 046	913	133	5 021

Vastavalt 2024. aasta eelarve koostamise lähtetingimustele lähtutakse 2023. aasta tasemest. 2024. aasta laekumine on planeeritud 2023. aasta laekumise tasemel. Arvestades majandusprognooside konservatiivsust ja elanike arvu stabiilsust, ei prognoosita ka valla 2024. aasta eelarves erakorralist tulumaksu tõusu va pensionitulult arvestatud tulumaks, mis on mõeldud üldhooldekodudele hooldusteenuse eest tasumiseks.

Maamaksu laekumise mahuks on 2024. aastaks planeeritud **238,8** tuhat eurot.

See tuleneb Häädemeeste Vallavolikogu 25. juuni 2023. aasta määrusest nr 6, mis kehtestab maamaksu määrad.

Maamaksu laekumine on olnud viimastel aastatel stabiilne ja korrapärase vastavalt maksu tähtaegadele. Maamaks moodustab eelarve põhitegevuse tulude mahust 2,1%.

Maamaksu laekumine aastate lõikes on järgmine:

Aasta	Laekumine (eurodes)
2020	221 346

2021	216 326
2022	218 538
2023*	220 600
2024*	238 800

*prognoos/plaan

Reklaamimaksu määrus on kehtestatud Hädemeeste Vallavolikogu 25. oktoobri 2018.a määrusega nr 28. Reklaamimaksu laekumist on planeeritud **3,5 tuhat eurot**.

Reklaamimaksu laekumine aastate lõikes:

Aasta	Laekumine (eurodes)
2020	4 286
2021	3 020
2022	3 510
2023*	6 500
2024*	3 500

*prognoos/plaan

- **Riigilõiv, kaupade ja teenuste müük**

Riigilõivu laekumist on planeeritud eelarvesse **12 tuhat eurot**.

Valla eelarvesse laekuvad riigilõivud vastavalt riigilõivuseadusele: ehitusseadustiku alusel tehtavate toimingute eest.

Laekumised haridusasutuste majandustegevusest on planeeritud 2023. aastaks summas **315,4 tuhat eurot**.

Tulu koosneb valla hallatavate haridusasutuste omatuludest, teistelt omavalitsustelt saadavast tulust, kui nende lapsed käivad Hädemeeste valla haridusasutustes.

Arvlemise piirsumma Vabariigi Valitsuse 15.12.2023 määruse nr 117 alusel 2024. aastal on põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 83 lõike 7 kohaselt 102 eurot õpilase kohta kuus.

Hädemeeste Vallavalitsuse määrusega kinnitatakse igal aastal munitsipaalkoolide ja lasteaedade **õpilaskoha tegevuskulu** arvestuslik maksumus järgmiseks aastaks, mis on aluseks arvlemisel teiste omavalitsustega. Käesolevas eelarves on kavandatud munitsipaalkoolide piirsummaks samuti 102 eurot õpilase kohta kuus.

Vanemate poolt osaliselt koolieelse lasteasutuste kulude tasumise määrad ja tasumise korra kinnitab volikogu, kehtiva määruse järgi on see 5% alampalgast (41,00 eurot), 4% alampalgast (32,80 eurot) alates teisest lapsest, kui lasteaias käib kaks last. Alampalk alates 01jaanuar 2024 on 820 eurot.

Lapse toidukulu lasteaias katab täies ulatuses lapsevanem. Toidukulu päevamaksumuse otsustab lasteasutuse hoolekogu ja kinnitab asutuse juht.

Valla lasteaedade toidupäeva maksumused on järgmised (eurodes):

Näitajad	Toidupäeva maksumus
Hädemeeste Lasteaed	2,45
Kabli Lasteaed	1,60
Uulu Lasteaed	2,30
Tahkuranna LAK	1,80

Haridusasutuste majandustegevusest laekumiste prognoos on järgmine (eurodes):

Näitajad	2021 täitmine	2022 täitmine	2023 eelarve	2024 eelarve
Laekumised haridusasutuste majandustegevusest				
Häädemeeste Muusikakool	10 360	10 739	10 800	14 175
Häädemeeste Lasteaed	24 860	34 711	51 245	46 225
Kabli Lasteaed	9 946	11 185	12 945	10 335
Uulu Lasteaed	38 018	50 980	59 655	76 580
Tahkuranna LAK	17 713	18 919	19 165	20 800
Häädemeeste Keskkool	12 963	19 422	12 000	19 500
Uulu Põhikool	6 257	7 626	6 500	6 500
Metsapoole Põhikool	1 670	872	1 000	1 300
Haridusteenus (teised OV-d)	82 873	107 394	130 000	120 000
Kokku	204 660	261 848	303 310	315 415

Laekumised kultuuriasutuste majandustegevusest on planeeritud 8,5 tuhat eurot.

Valla raamatukogude, Häädemeeste Muuseumi, Häädemeeste Huvikeskuse ja Treimani Rahvamaja tulud ruumide kasutusse andmisest ja ürituste piletitulu.

Näitajad	2021 täitmine	2022 täitmine	2023 eelarve	2024 eelarve
Laekumised kultuuriasutuste majandustegevusest				
Häädemeeste Huvikeskus	2 027	2 335	3 000	6 000
Treimani Rahvamaja	1 592	1 533	1 500	1 000
Häädemeeste Muuseum	100	1 233	2 000	1 500
Raamatukogud	14	19	0	0
Kokku	3 733	5 120	6 500	8 500

Laekumised spordiasutuste majandustegevusest on planeeritud 4,0 tuhat eurot.

Peamiselt Uulu Kultuuri- ja Spordikeskuse tulud ruumide kasutusse andmisest ja ürituste piletitulu.

Näitajad	2021 täitmine	2022 täitmine	2023 eelarve	2024 eelarve
Laekumised spordiasutuste majandustegevusest				
Uulu KSK	3 797	13 066	4 000	4 000
Häädemeeste kultuur ja sport	2 300	0	0	0
Kokku	6 097	13 066	4 000	4 000

Laekumised sotsiaalasutuste majandustegevusest on planeeritud 1205,5 tuhat eurot.

Häädemeeste Eakate Kodu omatulud teenuste osutamise ja ravimite eest summas 1169,9 tuhat eurot. Eakate Kodus on arvestuses 1 kuu 68 hooldatavaga. Häädemeeste Eakate Kodu kohamaksu suurused on alljärgnevad:

- 1. üldhooldusteenus tase 1** - madala hooldusvajadusega kliendile **1100 eurot**;
- 2. üldhooldusteenus tase 2** – keskmise hooldusvajadusega kliendile **1250 eurot**;
- 3. üldhooldusteenus tase 3** - kõrge hooldusvajadusega kliendile **1500 eurot**;
- 4. üldhooldusteenus tase 4** – väga kõrge hooldusvajadusega kliendile **1800 eurot**.

Punktides 1 kuni 4 nimetatud kohamaksudele lisandub 200 eurot, kui klient kasutab üldhooldusteenust ühekohalises toas.

Punktides 1 kuni 4 nimetatud kohamaksudele lisanduvad üldhooldusteenusel viibiva isiku osas tehtud kulutused tema retseptiravimitele.

Erivajadustega inimeste riikliku hoolekande projekti toetus (Sotsiaalkindlustusamet) summas 24,1 tuhat eurot (4 inimest).

Avahooldusteenuse osutamine 2,5 tuhat eurot.

Puuetega inimeste transporditeenuse omaosalus 9,0 tuhat eurot.

Laekumised sotsiaalasutuste majandustegevusest (eurodes):

Näitajad	2021 täitmine	2022 täitmine	2023 eelarve	2024 eelarve
Häädemeeste Eakate Kodu	597 951	839 806	1 111 240	1 169 860
Sotsiaalteenused (avahooldus)	1 921	2 541	2 400	2 500
Erivajadustega inimeste projekt (Sotsiaalkindlustusamet)	21 037	30 559	24 105	24 105
Raske-ja sügava puudega laste teenuste arendamine (Sotsiaalkindlustusamet)	14 648	0	0	0
Puuetega inimeste sotsiaaltranspordi omaosalus	0	4 477	6 500	9 000
Kokku	635 557	877 383	1 144 245	1 205 465

Laekumised elamu-ja kommunaalmajanduse tegevusest summas **3,5 tuhat eurot** (Võiste sotsiaalkorterid, Metsapoole korter, Uulu korter, Häädemeeste Pärnu mnt 11-5 korter).

Laekumised üldvalitsemisasutuste majandustegevusest summas **1,0 tuhat eurot** on tasud reklaami avaldamise eest valla lehes.

Üüri- ja renditulud summas **3,3 tuhat eurot** sisaldavad vallale kuuluvate mitteeluruumide üürile andmisest saadavat tulu (Uulus ilutuba ja juuksur, Häädemeestel Pärnu Haigla (kiirabi), Abiühing Üheksavägine, TÜ Kirje, M. Aasma).

Laekumised õiguste müügist all kajastatakse summas **112,1 tuhat eurot** hoonestusõiguse seadmise tasud OÜ-lt Jaagupi Sadama Arendus, OÜ-lt Golfer, AS- lt Tele 2 Eesti ja AS- lt Elisa Eesti.

Muu toodete ja teenuste müük all kajastatakse summas **11,0 tuhat eurot** valitsemiseks mittevajalike varade müük.

Kaupade ja teenuste tulud summas **1676,3** tuhat eurot moodustavad eelarve põhitegevuse tulude mahust 14,9%.

- **Saadud toetused ja tegevustoetused**

Sihtotstarbelised ja antud toetused tegevuskuludeks summas **152,5 tuhat eurot:**

- koolipiimatoetus ja koolipuuviljatoetus 6,6 tuhat eurot PRIA -lt;
- Pärnu keskraamatukogult raamatute soetuseks 10,2 tuhat eurot;
- Sotsiaalprojekt „Imelised aastad“ 4,0 tuhat eurot;
- Päästeameti projektitoetus elanikele tuleohutuse parandamiseks 7,5 tuhat eurot;
- Haridus-ja Teadusministeeriumilt väikekoolide toetus Tahkuranna Lasteaed-Algkoolile 82,3 tuhat eurot;
- Kultuuritöötajate palgatoetus Kultuuriministeeriumilt Häädemeeste Huvikeskusele ja Uulu Kultuuri-ja Spordikeskusele 6,9 tuhat eurot;
- Uulu raamatukogu projektitoetus arvutite soetuseks 1,7 tuhat eurot;
- Eesti-Läti programm-matkaradade projektitoetus 33,3 tuhat eurot.

Eelarvesse on planeeritud need tulud, mille suhtes on eraldamise otsused tehtud. Hilisemad eraldised ja nende otsused lülitatakse eelarvesse nende laekumise ajalises järjekorras. Selliseid eraldisi võib tulla nii riigieelarvest kui ka riigi sihtasutustelt ja mittetulundusühingutelt.

Tasandus-ja toetusfondi eraldised summas 3469,1 tuhat eurot on eelarves kajastatud vastavalt eelnõu koostamise ajal teadaolevatele andmetele.

Tasandus-ja toetusfondi jaotus ja võrdlusandmed (eurodes):

Näitajad	2020	2021	2022	2023	2024
Tasandus-ja toetusfond	2 603 269	2 729 625	3 062 175	3 605 475	3 469 077
Tasandusfondi eraldised	939 793	970 153	1 148 147	1 123 880	1 144 282
Toetusfondi eraldised					
eraldised haridus kuludeks	1 201 330	1 247 912	1 443 641	1 858 921	1 909 210
<i>sh</i> tööjõukulud (põhikool)	981 311	1 012 307	1 181 918	1 556 530	1 600 017
<i>sh</i> tööjõukulud (direktorid, õppealajuhatajad)	62 599	62 599	62 599	62 599	62 599
<i>sh</i> tööjõukulud (gümnaasium)	44 298	49 836	55 476	81 016	92 172
riigi eraldus kokku hariduse personalikuludeks	1 088 208	1 124 742	1 299 993	1 700 145	1 754 788
<i>sh</i> koolitus	6 786	6 786	6 786	6 786	6 786
<i>sh</i> õppevahendid	23 142	23 883	25 764	27 531	27 417
<i>sh</i> tõhustatud ja eritoe tegevuskuludeks	12 144	19 176	27 648	33 264	29 376
<i>sh</i> vahendid koolilõuna toetuseks	71 050	73 325	79 100	84 525	84 175
<i>sh</i> kultuurirahitis	0	0	4 350	6 670	6 668
<i>sh</i> Haridus-ja Teadusministeeriumi eelarvest toetus õpetajate tööjõukuludeks	0	0	0	0	22 207
lasteaiasõpetajate tööjõukulud	45 698	45 571	44 547	45 078	49 264
toimetulekutoetus	53 960	79 247	122 526	90 108	73 072
sündide ja surmade registrite korraldamise toetus	484	516	751	254	160
matusetootus	14 821	16 734	16 589	16 762	0
asendus-ja järelhooldusteenuse toetus	39 348	54 122	0	0	0
raske-ja sügava puudega lastele abi osutamise toetus	7 246	8 387	9 849	9 538	9 893
huvihariduse-ja huvitegevuse toetus	104 085	109 648	79 908	80 721	76 855
teede hoiu toetus	196 504	197 335	196 217	204 181	204 341
Pikaajalise hoolduse korralduse toetus	0	0	0	140 328	0
Kõrgenenud kulude toetus(elekter, küte)	0	0	0	32 704	0

Hariduskulude eraldiste arvutamisel on aluseks õpilaste arv 481, sh keskkoolis 36.

Hariduskuludeks määratud eraldiste summast eraldatakse õpikute ja õppevahendite soetuseks 57 eurot õpilase kohta, koolilõuna toetuse arvestamise aluseks on 1 euro õpilase kohta päevas (aastas 175 eurot), kultuurirahitsa toetus põhikooli õpilastele 14,82 eurot ühe õpilase kohta aastas.

Saadud toetused moodustavad eelarve põhitegevuse tulude mahust 32,2%.

- **Muud tulud**

Laekumised vee erikasutusest ja maavarade kaevandamisega seotud tasudelt on planeeritud eelarvesse **90,0 tuhat eurot**.

Muude tuludena on arvestatud tulud keskkonnatasudest sh kaevandamisõiguse ja vee erikasutuse tasu. Keskkonnatasud on riigi jaoks omanikutulu ja valdade jaoks on keskkonnahäiringu kompensatsioon. Keskkonnatasude määrad ja jaotus on kehtestatud keskkonnatasude seadusega. Vastavalt veeseadusele korraldab vee kasutamist ja kaitset riiklikul tasandil Vabariigi Valitsus. Kohalik omavalitsus annab oma halduspiirkonnas nõusoleku vee erikasutuseks. Vee erikasutus on vee kasutamine veekogu või põhjaveekihi seisundit mõjutavate ainete, ehitiste või tehnovahenditega. Erikasutuseks peab kasutajal olema tähtajaline luba, mille annab keskkonnateenistus. Vee erikasutusõiguse tasu kogub Keskkonnaamet. Keskkonnatasude seaduse alusel laekub 50% valla eelarvesse vee-erikasutuse tasust ja 50% riigieelarvesse. Maavarade kaevandamisõiguse tasu sõltub välja kaevatud maavara kogustest. Muud tulud moodustavad põhitegevuse tuludest 0,8 %.

EELARVE PÕHITEGEVUSE KULUD

Vastavalt KOFS-is sätestatule peavad vallaeelarve põhitegevuse kulud olema jaotatud vähemalt antavateks toetusteks ja muudeks tegevuskuludeks, mis omakorda jaguneb personalikuludeks, majandamiskuludeks ja muudeks kuludeks (nt maksud, lõivud, viivised, reservfond).

Antavad toetused summas **800,6 tuhat eurot** jagunevad füüsilistele isikutele antavateks toetusteks, näiteks toimetulekutoetus või stipendiumid ja juriidilistele isikutele antavateks toetusteks, näiteks tegevus- ja projektitoetused.

Häädemeeste valla 17 hallatavas asutuses ja vallavalitsuses on kokku 235,7 ametikohta ja tööd antakse 268 inimesele. **Personalikulud** on 2024. aastal kokku **641,9 tuhat eurot**.

Muud tegevuskulud (majandamiskulud) on 2024. aastaks planeeritud kokku summas **3216,2 tuhat eurot**.

Muude kulude real summas **120,6 tuhat eurot** sisaldub reservfond, mis 2024. aastal on planeeritud 120,0 tuhat eurot (sh hariduse vahendid 20 tuhat eurot) ja 0,6 tuhat eurot on riigilõivude tasumiseks.

Eelarve põhitegevuse kulude maht on planeeritud **10 549,3 tuhat eurot**.

KOFS järgi peab eelarves põhitegevuse kulude maht olema väiksem või äärmisel juhul võrdne põhitegevuse tulude mahuga. Häädemeeste valla eelarves on see vahe **700,9 tuhat eurot**. Seda nimetatakse eelarve põhitegevuse tulemiks. Mida suurem on eelarve põhitegevuse tulem, seda suurem on omavalitsuse finantseerimise võime.

Eelarves on põhitegevuse kulud jaotatud vastavalt valdkondade klassifikaatorile.

2020., 2021., 2022. ja 2023. aastate põhitegevuse kulude võrdlusandmed sisaldavad täiendavalt peale eelarve kinnitamist lisandunud sihtotstarbeliste ja mittesihtotstarbeliste toetuste eraldamise otsuste alusel tehtud kulutusi. Need toetused lülitatakse nende laekumise järjekorras eelarvesse lisaeelarvega või valitsuse korralduse alusel. Samuti sisaldavad võrdlusandmed vallavalitsuse korralduste alusel reservfondi eraldiste alusel tehtud kulutusi. 2024. aasta eelarve neid toetusi ja eraldisi ei sisalda.

2024. aasta eelarve koostamisel on pandud jätkuvalt põhiorhk töötajate personalikuludele ja majanduskulude hinnatõusule (käibemaks 20%-lt 22%-le).

Tööjõukulude osas on arvestatud töötasu miinimummääraga 820 eurot (2023 aastal 725 eurot). Töötasu alammäär tõuseb 13,1%.

Üldhariduskoolide õpetajate miinimumtasu on 1803 eurot (2023 aasta 1749 eurot). Õpetajate töötasu alammäär tõus on 3,1%.

Lasteaedade õpetajate miinimumtasu on 90% Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud üldhariduskoolide õpetajate kuu töötasu alammäärast (1623 eurot). Kõrgharidusega lasteaiasõpetajate töötasu alammäär on 95% Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud üldhariduskoolide õpetajate kuu töötasu alammäärast (1713 eurot).

Häädemeeste valla hallatavas muusikukoolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate kuu töötasu alammäär on 90% Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud üldhariduskoolide õpetajate kuu töötasu alammäärast (1623 eurot). Kesk-eriharidusega õpetaja kuu töötasu alammäär on 85% muusikakoolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate kuu töötasu alammäärast (1533 eurot).

Haridusasutuste juhtidele on planeeritud palgatõus 3,1%.

Põhitegevuse kulude jaotus valdkondade lõikes on järgnev (eurodes):

Tunnus	Tegevusvaldkond	2020 täitmine	2021 täitmine	2022 täitmine	2023 eelarve	2024 eelarve
01	Üldised valitsemissektori teenused	892 083	920 029	1 044 102	1 232 546	1 217 155
03	Korraldus	0	0	2 697	0	0
04	Majandus	100 841	136 647	90 464	186 495	197 862
05	Keskkonnakaitse	194 216	284 438	361 162	307 225	321 795
06	Elamu- ja kommunaalmajandus	125 530	141 437	228 407	202 425	179 870
07	Tervishoid	12 134	16 879	17 860	25 720	14 720
08	Vaba-aeg, kultuur ja region	604 978	724 087	783 085	882 008	948 369
09	Haridus	3 873 410	3 968 111	4 575 660	5 465 893	5 789 611
10	Sotsiaal	1 078 375	1 093 587	1 448 596	1 752 720	1 879 876
	KOKKU	6 881 567	7 285 215	8 552 033	10 055 032	10 549 258

VALDKONDADE TUTVUSTUS

01 ÜLDISED VALITSEMISSEKTORI TEENUSED

- **Volikogus** on 19 liiget, 4 alalist komisjoni. Volikogu eelarve maht on **54,8 tuhat eurot**.
- **Vallavalitsuse** teenistuses töötab 19 inimest, sh 17 ametnikuna ja 2 töölepingu alusel. Ametikohti on kokku 18,0. Vallavalitsuse liikmeid 4, neist palgalisi 1. Vallavalitsuse eelarve maht on **916,8 tuhat eurot**.
- **Reservfond** summas **120,0 tuhat eurot** on ette nähtud ootamatuteks ja erakorralisteks kuludeks, väljaminekute aluseks on vallavalitsuse korraldus. Häädemeeste valla eelarve reservfondi suuruseks peab olema vähemalt 1% eelarve mahust. Reservfondis oli eelarve I lugemisel arvestatud 10,0 tuhat eurot kaasava eelarve vahendeid. Need vahendid on kantud Häädemeeste Keskkooli inventari soetuse reale.

- **Omavalitsusliitude ja MTÜ-de liikmemaks ja tegevuskulude toetus** summas **125,6 tuhat eurot** :

MTÜ Pärnumaa Omavalitsuste Liit	101,3 tuhat eurot
MTÜ Eesti Linnade Liit	4,7 tuhat eurot
MTÜ Liivi Lahe Kalanduskogu	2,1 tuhat eurot
MTÜ Pärnu Lahe Partnerluskogu	3,3 tuhat eurot
MTÜ Pärnumaa Ühistranspordikeskus	8,2 tuhat eurot
MTÜ Eesti Jäätmehoolduskeskus	6,0 tuhat eurot

MTÜ-le Pärnumaa Omavalitsuste Liit ülekantav liikmemaks ja tegevuskulu sisaldab mitmete organisatsioonide tegevuskulusid.

MTÜ-le Pärnumaa Omavalitsuste Liit ülekantavad tegevuskulud ja liikmemaks (eurodes):

Nimetus	2023	2024
Liikmemaks	12 800	10 470
Maakonna identiteet	14 117	8 652
Maakonna arendustegevus	22 459	12 225
Maakonna turundustegevus (SAPA)	2 100	1 939
Maakonna haridus	548	1 265
Maakonna kultuuritegevus	3 094	7 410
Maakonna sporditegevus	6 686	7 684
Terviseedendus, elanike heaolu ja turvalisus	14 827	21 268
Arengufond, EL projektide omaosalus	2 767	2 414
Filmifond	0	1 723
Ettevõtluskeskkonna arendustegevus (SAPA)	1 898	1 892
Vabaihenduste tegevus (SAPA)	98	0
Varjupaikade MTÜ	14 696	14 231
Loomade varjupaiga rajamine	2 898	0
POL BÜROO kokku	10 829	10 127
KOKKU	109 817	101 300

04 MAJANDUS

- **Muu majanduse** eelarves on ettenähtud vahendid AS Häädemeeste VK kontoriruumi küttele ja elektrile summas **8,2 tuhat eurot**.
- **Maakorralduse** alla on planeeritud **24,4 tuhat eurot**: valla teede ja kinnistute mõõtmise, servituutide seadmine ja erinevate planeeringute ja uurimistööde finantseerimine:
 - * Teede toimikud
 - * Plaanimaterjali alusel tehtavad toimikud
 - * Munitsipaalteede alused maad
 - * Üldplaneeringu, detailplaneeringute, geoaluste ja projekteerimistega seotud kulud
 - * Servituudid
 - * Advokaadi ja notarikulud, riigilõivud

- **Turismi eelarve 46,5 tuhandest eurost** on ette nähtud randade hoolduseks 5,0 tuhat eurot ja 41,5 tuhat eurot on 2023-st aastast ületulev projekti EE-LV00013 summa (Eesti - Läti matkaradade programm (INTERREG) sh omaosalus 8,3 tuhat eurot).
- **Kaubanduse eelarves** on ette nähtud summad turgude korrashoiuks **1,0 tuhat eurot**.
- **Üldmajanduslikud arendusprojektid (territoriaalne planeerimine)** summas **54,3 tuhat eurot** on ettenähtud valla üldplaneeringu koostamiseks:
 - Häädemeeste valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimne, teostaja Lemma OÜ, maksumus 22,9 tuhat eurot;
 - üldplaneeringu kaardikujundusteenuse osutamine, Entec Eesti OÜ, maksumus 16,6 tuhat eurot;
 - üldplaneeringu konsultatsiooniteenus, Entec Eesti OÜ, maksumus 14,8 tuhat eurot.
- **Ühistranspordi** korraldamiseks (PÜTK) on eelarves **63,0 tuhat eurot**.

05 KESKKONNAKAITSE

- **Jäätmekäitlus 11,7 tuhat eurot.**
9,9 tuhat eurot on ettenähtud valla jäätmekäitluse korraldamiseks (sh ohtlike jäätmete vedu) ja 1,8 tuhat eurot on jäätmealduse mooduli kasutamise tasu.
- **Avalike alade puhastus 310,1 tuhat eurot.**
Valla haljasalade hoolduseks 120,0 tuhat eurot, teede hoolduseks (sh lume lükkamine) 140,0 tuhat eurot, bussijaamade koristuse personalikuludeks ja vahendite soetuseks 20,1 tuhat eurot, infotahvlite soetuseks 30,0 tuhat eurot.

Häädemeeste valla hooldatavate teede pikkus (km):

	maanteed	tänavad	Kokku pikkus (km)
Häädemeeste vald	205	19	299

Valla poolt tehtud kulutused valla teedele ja riigi eraldus kohalike teede hoiuks aastatel 2022-2023 (eurodes):

Aasta	2022	2022	2023	2023	2024
Nimetus	Eelarve	Täitmine 31.12.2022	Eelarve	Täitmine 31.12.2023	Eelarve
Teede hooldus	161 896	231 568	209 865	184 609	140 000
<i>sh lumetõrje</i>		<i>171 792</i>		<i>104 744</i>	
Riigi poolt eraldatud kohalike teede hoiu toetus	196 217	0	204 181	0	206 341

06 ELAMU-JA KOMMUNAALMAJANDUS

- **Veevarustus 5,0 tuhat eurot**
Trasside hooldus ja remont 5,0 tuhat eurot
- **Tänavavalgustus 90,6 tuhat eurot.**

Häädemeeste vallal on 910 välisvalgustit.

Tänavavalgustuse hooldus ja remont teostab OÜ Triger ja lepingujärgne maksumus aastas on 25,6 tuhat eurot ja kuus 2,1 tuhat eurot.

Tänavavalgustuse elekter 55,0 tuhat eurot.

Tänavavalgustuse remondimaterjalid 10,0 tuhat eurot.

- **Muu elamu- ja kommunaalmajandus 84,3 tuhat eurot.**

Kalmistute haldamisega ja hooldusega seotud kulud.

Eelarves on arvestatud tarkvara Haudi soetuseks 2,0 tuhat eurot (üle vallalise kalmistuste registri loomiseks).

Arvestatud on 1,7 tuhat eurot Võiste kalmistu alusplaani koostamiseks (geodeesia), mis on aluseks kalmistutarkvarasse Haudi andmete panemiseks.

Toetus Pärnu Linnavalitsusele Uulu kalmistu hoolduse eest summas 5,1 tuhat eurot.

Loomade varjupaik (liikmemaks + juhtumipõhine tasu), loomakorjuste ära vedu.

07 TERVISHOID

Tegevusala Muu tervishoid all kajastuvad Uulu perearsti ruumide kulud, Häädemeeste Tervisekeskuse ruumide kulud, Võiste arstipunkti ruumide kulud kokku **14,7 tuhat eurot.**

08 VABAAEG, KULTUUR

- **Uulu Kultuuri ja Spordikeskuse** tegevuskuludeks on eelarves **236,8 tuhat eurot.**

- **Häädemeeste valla kultuuri ja spordi** all summas **60,9 tuhat eurot** kajastuvad:

* Valla traditsioonilised üritused ja valla sportlaste osalemise kulud maakondlikel ning riiklikel valdade võistlustel summas 46,9 tuhat eurot;

*Valla lastele jõulupakkide soetuseks 10 tuhat eurot;

- **Spordirajatiste ja-klubide tegevustoetused** summas **11,0 tuhat eurot:**

- SA -le Jõulumäe Tervisespordikeskus 4,0 tuhat eurot;
- Suusaklubile Jõulu 7,0 tuhat eurot.

- **Tahkuranna Avatud Noortekeskuse tegevusteks** koos huvihariduse rahadega on eelarves eraldatud **27,3 tuhat eurot.**

- **Raamatukogudele** on eelarves eraldatud tegevuskuludeks **172,9 tuhat eurot**, sh raamatute ja teavikute soetuseks 30,3 tuhat eurot.

- Häädemeeste Raamatukogu 105,7 tuhat eurot
- Uulu Raamatukogu 37,0 tuhat eurot
- Võiste Raamatukogu 30,2 tuhat eurot

- **Rahva-ja kultuurimajadele** on eelarves eraldatud **336,4 tuhat eurot.**

Kultuuriasutused	2020 täitmine	2021 täitmine	2022 täitmine	2023 eelarve	2024 eelarve
Tahku Tare	26 688	31 714	47 801	42 115	39 462
<i>sh tegevustoetus</i>	<i>19 001</i>	<i>19 740</i>	<i>27 053</i>	<i>23 285</i>	<i>26 332</i>
Kabli Külaselts	16 844	37 554	38 387	40 995	44 042
<i>sh tegevustoetus</i>	<i>12 000</i>	<i>20 750</i>	<i>21 005</i>	<i>23 285</i>	<i>26 332</i>
<i>sh ringide toetus</i>	<i>0</i>	<i>11 565</i>	<i>11 560</i>	<i>11 560</i>	<i>11 560</i>
Treimani Rahvamaja	50 352	51 720	68 758	80 328	80 645
<i>sh huvitegevuse ringid</i>	<i>0</i>	<i>1 000</i>	<i>1 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Häädemeeste Huvikeskus	61 002	86 600	88 167	125 570	172 190
<i>sh pärandiraha</i>	<i>4 356</i>	<i>1 354</i>	<i>2 247</i>	<i>2 166</i>	<i>672</i>
<i>sh huvitegevuse ringid</i>	<i>0</i>	<i>10 700</i>	<i>10 700</i>	<i>6 500</i>	<i>7 500</i>

Kokku	154 886	207 588	243 113	289 008	336 339
--------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

- **Häädemeeste Muuseumi** tegevusteks on eelarves **34,0 tuhat eurot**.
- **Muinsuskaitse** all kajastuvad Pätsi platsi hoolduskulud summas **3,0 tuhat eurot**.
- **Ringhäälingu – ja kirjastamisteenuse** all kajastuvad Häädemeeste valla lehe „Liiviranna“ väljaandmise ja kojukande kulud kokku summas **26,1 tuhat eurot**.
- **Muu vabaaeg, kultuur 40,0 tuhat eurot**.
Need rahalised vahendid on spordi ja kultuuri tegevuste ja ürituste toetamiseks ja neid jagatakse vastavalt volikogu poolt vastuvõetud määrusele „Kultuuri-, spordi-, noorsoo- ja haridusprojektide toetuste eraldamise kord“.

09 HARIDUS

Ülevaade Häädemeeste valla hariduselu peamistest näitajatest:

Haridusasutused	Laste arv lasteaia seisuga 10.11.2023	Laste arv koolis seisuga 10.11.2023	Klassikomplektide arv 2023/2024	Rühmade arv 2023/2024
Uulu Põhikool		231	13	
Tahkuranna LAK	27	27	4	2
Metspoole Põhikool		40	5	
Häädemeeste Keskkool		147/36 (KK osa)	13	
Uulu Lasteaed	98			6
Häädemeeste Lasteaed	65			4
Kabli Lasteaed	16			2
Häädemeeste Muusikakool		35		
Kokku	206	516	35	14

Haridusasutuste (koos koolitoiduga) eelarvete kogusumma on **5268,2 tuhat eurot** ja järgnevalt haridusasutuse eelarvete mahud (eurodes):

Haridusasutused	2020 täitmine	2021 täitmine	2022 täitmine	2023 eelarve	2024 eelarve
Uulu Põhikool	798 636	792 915	1 011 330	1 282 380	1 444 165
Tahkuranna LAK	432 765	445 376	476 199	562 360	568 716
Metspoole Põhikool	343 636	342 963	376 327	433 810	463 360
Häädemeeste Keskkool	865 934	875 015	1 035 322	1 145 980	1 208 245
Uulu Lasteaed	397 504	489 313	579 376	698 700	755 075
Häädemeeste Lasteaed	323 277	333 080	364 228	466 670	472 080
Kabli Lasteaed	196 937	176 279	173 249	199 630	161 745
Häädemeeste Muusikakool	158 858	166 081	147 988	195 044	194 845
Kokku	3 517 547	3 621 022	4 164 019	4 984 574	5 268 231

Haridusasutustele riigi poolt eraldatud õpetajate personalikulude summad põhikooli ja keskkooli osas 2024 aastal (aluseks õpilaste arv):

Põhikool	Metsapoole Põhikool	Uulu Põhikool	Tahkuranna LAK	Häädemeeste Keskkool	Kokku
<i>Lastearv tavaõpe</i>	39	227	27	137	430
Riigi eraldus tavaõpe	139 460	811 729	96 549	489 898	1 537 637
<i>Lastearv tõhustatud tugi</i>	1	2		9	12
<i>Lastearv eritugi</i>		2		1	3
Riigi eraldus tõhustatud tugi	4 632	9 264	0	41 688	55 584
Riigi eraldus eritugi	0	18 528	0	9 264	27 792
Riigi toetus algkooli ülalpidamiseks	0	0	82 248	0	82 248
Riigi eraldus kokku	144 092	839 521	178 797	540 850	1 703 261

Keskkool				36	36
Riigi eraldus				93 381	93 381

Asutus	Metsapoole Põhikool	Uulu Põhikool	Tahkuranna LAK	Häädemeeste Keskkool	Kokku
Õpetajate ametikohad	7,7	20,51	5,56	18,18	51,95
<i>sh põhikool</i>	7,7	20,51	5,56	14,44	48,21
<i>sh keskkool</i>				3,74	3,74

- **Koolitranspordi** all summas **50,0 tuhat** eurot on valla õpilasveoga seotud teenuse kulud. Teenuse osutamiseks on sõlmitud lepingud Massiaru piirkonna õpilaste transportimiseks FIE Ahto Juhkamiga ja Urissaare piirkonna õpilaste transportimiseks AS- ga Häädemeeste VK. Õpilaste transporti Metsakülast Häädemeestele (alustas 08.01.24) ja õpilaste transporti Võistest Uulu (04.03.24) teostab Järv L.M OÜ.
- Tegevusalade „Põhi-ja üldkeskharidus“ ja „Lasteaed“** all on ette nähtud eraldised **teistele kohalikele omavalitsustele** nende territooriumil asuvates õppeasutustes käivate Häädemeeste valla õpilaste eest kulude katteks summas **440,0 tuhat eurot**.

Haridusteenused	2020 täitmine	2021 täitmine	2022 täitmine	2023 eelarve	2024 eelarve
Alusharidus- lasteaiateenus	108 277	110 000	109 667	175 880	180 000
Põhi-ja üldkeskhariduse koolitusteenus	132 262	135 000	131 821	130 500	135 000
Huvikoolide haridusteenused	82 445	112 000	116 457	118 600	125 000
Kokku	322 984	334 087	357 945	424 980	440 000

- **Tegevusala „Huviharidus ja huvitegevus“** on summas **16,9 tuhat eurot**. Riigi poolt eraldatud huvitegevuse rahalised vahendid on summas 6,2 tuhat eurot ja valla poolt eraldatud vahendid on 6,8 tuhat eurot. Vahendeid kasutatakse vastavalt Häädemeeste vallavalitsuse 29.01.2019 määrusele nr 3 „Riigi poolt toetatava Häädemeeste valla huvihariduse ja -tegevuse toetusfondi kasutamise kord“.
- MTÜ Kabli Külaseltsi poolt toimuvate laste huviringide rahastamiseks (riigi poolt eraldatud huvitegevuse rahalised vahendid) on arvestatud 2,5 tuhat eurot.
- **Tegevusala „Muu haridus“** on summas **14,5 tuhat eurot**.

Häädemeeste valla parimate õpilaste premeerimiseks 4,5 tuhat eurot ja 10,0 tuhat eurot õpilaste vastuvõttuga seotud ürituseks, õpetajate päeva tänuürituse korraldamiseks ning valla haridustöötajate ühise õppepäeva läbiviimiseks.

10 SOTSIAALNE KAITSE

- **Puuetega inimeste erihoolekandeteenus 24,1 tuhat eurot.** Sotsiaalministeeriumi poolt eraldatud vahendid erivajadustega inimeste igapäevaelu toetamiseks (projektitegevus).

- **Muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse 155,6 tuhat eurot.**

Haigete ja puuetega inimeste sotsiaalseks kaitseks (hooldatavate arv seisuga 10.11.2023 oli (36 inimest) eraldatud vahendid kasutatakse hooldajatoetusteks, ühekordseteks toetusteks puudega inimestele ja riiklikeks maksudeks ning abivahendite muretsemiseks ja teenuste eest tasumiseks. Lisaks hüvitatakse isikliku abistaja, tugiisikuteenuse, psühholoogilise nõustamisteenuse, viipekeele tõlketeenuse jne kulutusi. Hooldajatoetuse määr on 36 eurot (raske puue) ja 60 eurot (sügav puue). Personalikuludes on kajastatud kuue isikliku abistaja ja viie tugiisiku töötasud. Eelarvesse on planeeritud 58,0 tuhat eurot raske ja sügava puudega laste (13 last) sotsiaalteenuste eest tasumiseks.

- **Puudega inimese sotsiaaltransporditeenus 120,0 tuhat eurot.**

Sotsiaaltransporditeenust osutab MTÜ Pärnumaa Ühistranspordikeskus (leping 2023-2025). Seda teenust kasutab kuus 14 lepingulist klienti, lisaks ühekordsed tellimused.

- **Häädemeeste Eakate Kodu 922,0 tuhat eurot.**

Eakate Kodus on 69 kohta. Tulude poolel on arvestatud täituvuseks 68 kohta (1148,3 tuhat eurot kohamaksust + 18,0 tuhat eurot ravimid+3,6 muud teenused). Personalikuludes on arvestatud 13 kuu palgafondiga, sest asutus peab toimima 12 kuud, 365 päeva ja 24 tundi. Tuleb tasuda puhkuste asendustega seotud kulud, ületunnitöö, töötamine pühade ajal. Hooldustöötajate palgamäärad tõusevad 10% võrreldes 2023 aastaga:

- kutsetunnistusega hooldustöötaja 1106 (varem 1005) eurot.
- hooldustöötaja 930 (enne 845) eurot.

Juhataja ja hooldusjuhi palk tõuseb 8% , tegevusjuhendajate, majandusjuhataja, koka ja köögi abide palk tõuseb 5%.

- **Üldhooldekodude hooldusteenus (KOV- i toetus) 260,8 tuhat eurot.**

Toetust on planeeritud 58 hooldekodus viibivale valla elanikule.

- **Eakate koduteenus 29,2 tuhat eurot.**

Alates 01.01.2024 on selle tegevusala all arvestatud rahalised vahendid koduhooldustöötaja personalikuludeks ja majanduskuludeks (varem kajastusid kulud tegevusala Muu sotsiaalne kaitse , tunnus 10 900 all). Sotsiaaltranspordi teenust kasutab kuus 24-36 klienti. Hinnad jagunevad isiku omaosaluseks ja KOV makstavaks osaks. 2024. aastal maksid teenuse kasutajad omaosalusena teenuse osutamise eest vallale 9,8 tuhat eurot.

- **Muu eakate sotsiaalne kaitse 19,5 tuhat eurot.**

Eakate sotsiaalse kaitse alla kuuluvad ühekordsed toetused ja teenused eakate ravimite ja prillide tarbeks, transporditeenusele eriarstide juurde pääsemiseks lähtuvalt haige spetsiifikast ja ravivajadusest summas 13,0 tuhat eurot, eakate juubelitoetused summas 6,5 tuhat eurot.

- **Asendus-ja järelhooldus 26,1 tuhat eurot.**

Asendus- ja järelhooldusteenus on mõeldud väljaspool oma perekonda hooldamist vajavatele lastele. Teenuse eesmärk on iseseisva toimetuleku ning õpingute jätkamise toetamine.

- **Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse 91,0 tuhat eurot.**

Peretoetuste all on eraldatud sünnitoetusteks 27,0 tuhat eurot, matusetootusteks 16,0 tuhat eurot, õppetoetusteks 10,0 tuhat eurot ja muudeks toetusteks 10,0 tuhat eurot. Sotsiaalteenuste all on kajastatud 6,0 tuhat eurot ja see hõlmab isikliku abistaja, psühholoogilise nõustamise, võlanõustamise teenust.

Peretoetuste all kajastuvad kaks projekti: projekt „Imelised aastad“ summas 12,0 tuhat eurot (sh toetus 4,0 tuhat eurot) ja projekt „Tuleohutu kodu“ summas 10,0 tuhat eurot (valla osalus 2,5 tuhat eurot).

- **Eluasemeteenused sotsiaalsetele riskirühmadele 10,3 tuhat eurot.**

Võiste sotsiaalkorterite haldamisega seotud kulud.

- **Riiklik toimetulekutoetus 76,0 tuhat eurot.**

Riigieelarvelised vahendid, mis eraldatakse riigi poolt kehtestatud toimetulekupiirist allapoole jäävate inimeste toetusteks ja toimetuleku toetuse korraldamise hüvitamiseks. Eraldised laekuvad vastavalt eelnevatel perioodidel tehtud kulutustele .2023 aastal esitati 288 toimetulekutoetuse avaldust.

- **Muu sotsiaalne kaitse 145,2 tuhat eurot.**

Personalikuludes on arvestatud rahalised vahendid sotsiaalnõuniku, sotsiaalspetsialisti, lastekaitseõuniku ja puuetega inimeste hoolekandespetsialisti ametikohta tarbeks. Alates 01.01.2024 on tegevusala Eakate koduteenus alla viidud koduhooldustöötaja personalikulud ja majanduskulud.

Sotsiaaltöötajate kasutuses olevate sõidukite (2) ülalpidamiskulud summas 13,0 tuhat eurot.

- **Sotsiaalvaldkonna kuludeks on eelarves kokku eraldatud 1879,9tuhat eurot.**

Nimetus	2020 täitmine	2021 täitmine	2022 täitmine	2023 täitmine	2024 eelarve
Puudega inimese erihoolekandeteenus	21 117	20 379	36 765	20 322	24 105
Puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	51 487	64 688	92 260	96 069	155 640
Puudega inimese sotsiaaltransport	48 787	4 950	55 053	127 083	120 000
Eakate kodu	1 613 885	665 173	816 400	968 170	922 043
Üldhooldekodude hooldusteenus (KOV)	0	0	0	192 426	260 756
Muu eakate sotsiaalne kaitse	86 849	100 215	120 561	79 043	19 500
Eakate koduteenus	0	0	0	0	29 210
Asendus-ja järelhooldus	46 307	34 714	0	0	26 136
Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	98 356	109 213	154 819	84 724	91 000
Eluasemeteenused sotsiaalsetele riskirühmadele	12 964	9 790	16 923	9 350	10 272

Riiklik toimetulekutoetus	69 301	65 416	115 141	98 910	76 016
Muu sotsiaalne kaitse	27 361	41 868	59 251	168 620	145 198
Kokku	2 027 627	1 116 406	1 467 173	1 844 717	1 879 876

INVESTEERIMISTEGEVUS

KOFS uue jaotuse järgi koostatakse eelarves eraldi eelarveosa investeeringute kohta. Selles eelarve osas on toodud nii tulud kui ka **kulud**.

Sissetulekutena on selles eelarve osas kajastatud järgmised kanded:

- Sihtotstarbelised toetused põhivara soetuseks **576,0 tuhat eurot**;
 - 1) hajaasustuse projekti toetus 115,1 tuhat eurot (*sh 2023-st aastast ületulev summa 55,1 tuhat eurot*):
 - 2) Kabli lasteaia hoone ehituseks projekti toetus 294,8 tuhat eurot.
 - 3) Häädemeeste lasteaia hoone renoveerimise projekti toetus 25,0 tuhat eurot.
 - 4) Projekti Greening (Vana -Ikla piiripunkt) 2024 aasta toetuse osa 41,1 tuhat eurot.
 - 5) Jäätmejaama hoone ehituseks projekti toetus 100,0 tuhat eurot.
- Tulu hoiuste intressidest **10,0 tuhat eurot**.

Väljaminekutena summas **2677,5 tuhat eurot** (*sh 2023-st aastast ületulev summa 1179,2 tuhat eurot*) on kajastatud selles eelarve osas järgmised kanded kokku summas:

- laenu intresside tasumine **181,8 tuhat eurot**;
- AS Häädemeeste VK aktsiakapitali suurendamine **191,0 tuhat eurot**;
- investeeringud teede ehitusse ja renoveerimisse **600,0 tuhat eurot**:

	2024.a renoveeritavate teede nimekiri	pikkus m	
	Sooküla -Kurmi 280-1080	800	
	Kirikumõisa tee	160	
	Rannametsa-Luite tee	1100	
	Rannametsa-Luite tee	1100	
	Muhuküla tee 0-700	700	
	Minnulaane tee	2104	
	Karjamõisa tee	350	
	Räägu tee	1700	
	Tammeti tee	2200	
	Jaama tee	1500	
<i>kooli</i>	Krundi 1	2100	
350,0	Kabli lasteaed- Laanisto	100	
	Kaasiku tee	1784	
	Peenra tee	126	
• <i>Kabli</i>	KOKKU	15824	

• Tahkuranna juurde tunneli ehitus tuhat eurot (2023-st aastast ületulev summa);
Seltsimajale kasutusloa taotluseks vajalike tööde teostamine (projekt) summas **10,0 tuhat eurot** (2023-st aastast ületulev summa);

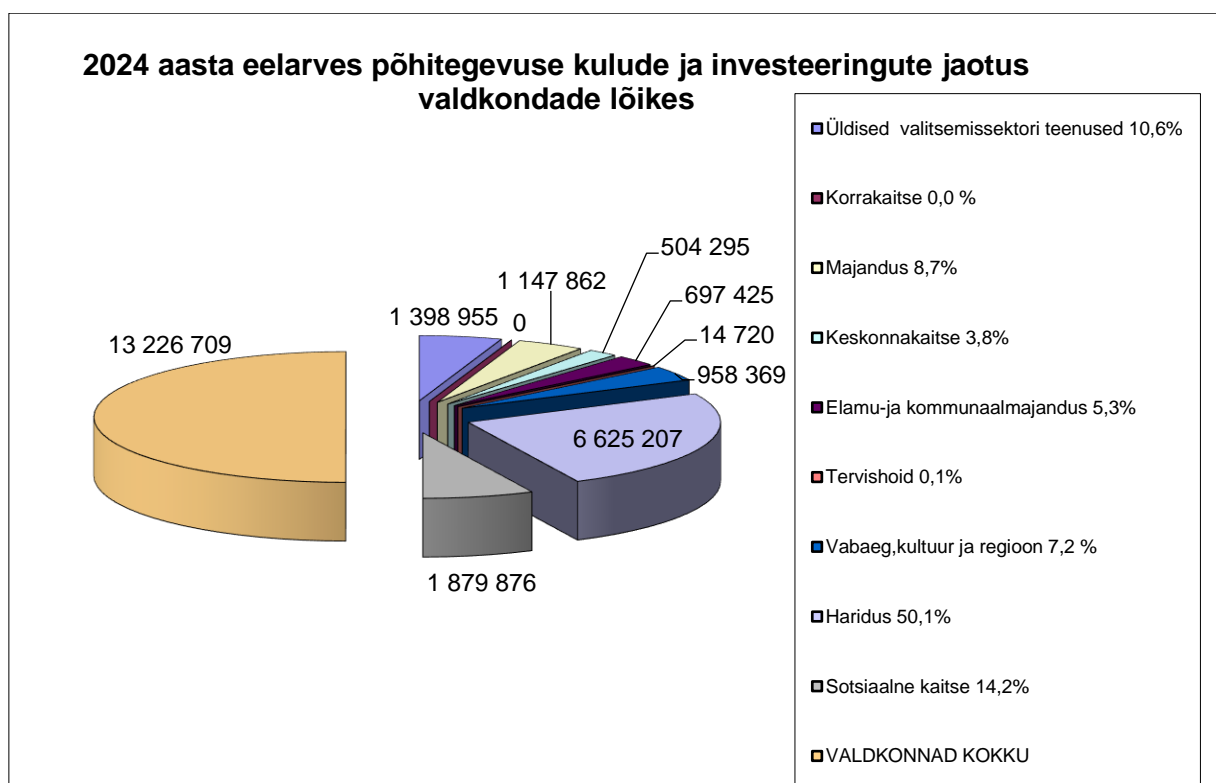
- Häädemeeste Keskkooli staadioni rekonstrueerimise projekti koostamine **20,0 tuhat eurot** (2023-st aastast ületulev summa);
- Häädemeeste Lasteaia hoone rekonstrueerimise projekti koostamine **40,0 tuhat eurot**;
- Kabli Lasteaia hoone ehitus **675,6 tuhat eurot** (2023-st aastast ületulev summa);

- Uulu Lasteaia hoone ehitus **100,0** tuhat eurot;
- Jäätmejaama hoone ehitus **120,0** tuhat eurot;
- investeeringud veevõtkohtade rajamisse **14,0** tuhat eurot;
- hajaasustuse programmi toetused **232,6** tuhat eurot, sh 2023.aastast ületulev kohustus 112,6 tuhat eurot;
- Männituka tee tänavavalgustus **80,0** tuhat eurot;
- Vana - Ikla piiripunkti korrastamine ja väljaarendamine **11,0** tuhat eurot (2023-st aastast ületulev summa);
- Projekt Greening (Vana -Ikla piiripunkt) 2024 osa **51,5** tuhat eurot. Projekti periood 2024-2025.Kogumaksumus 103,9 tuhat eurot, sh toetus 83,1 tuhat eurot ja 20,8 tuhat eurot omaosalus.

Eelarve põhitegevuse kulude ja investeeringute maht valdkondade lõikes kokku on **13 226,7 tuhat eurot**. Eelarves on põhitegevuse kulud ja investeeringud koostatud vastavalt valdkondade klassifikaatorite alusel, mis on sarnane seni kehtivaga.

Põhitegevuse kulude ja investeeringute jaotus valdkondade lõikes on järgnev (eurodes):

Tunnus	Nimetus	2023	2024
01	Üldised valitsemissektori teenused	1 393 746	1 398 955
03	Korrakaitse	0	0
04	Majandus	905 595	1 147 862
05	Keskkonnakaitse	347 225	504 295
06	Elamu-ja kommunaalmajandus	572 831	697 425
07	Tervishoid	59 523	14 720
08	Vabaeg, kultuur ja regioon	894 348	958 369
09	Haridus	6 586 253	6 625 207
10	Sotsiaalne kaitse	1 856 238	1 879 876
	Valdkonnad kokku	12 615 759	13 226 709



FINANTSEERMISTEGEVUS

Finantseerimistegevuse eelarveosas on kajastatud:

Vallale laenu võtmine summas 600,0 tuhat eurot investeringuteks, laenuperiood 10 aastat.

Valla laenude tagasimaksud AS SEB Pangale, AS Swedbank- ile ja AS LHV Pangale summas 495,2 tuhat eurot.

Seisuga 31.detsember 2023. a on valla laenukoormus 4658,5 tuhat eurot (41,3% 2024.a.

põhitegevuse tuludest). Lubatud piirmäär on aastatel 2023-2024 80% vastava aasta põhitegevuse tuludest, kui põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kümnekordne vahe on väiksem kui 80 protsenti vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest. Edaspidi hakkab vähenema 5% võrra igal järgneval aastal kuni 60 %- ni (2028. a).

Finantseeriija	Lepingu nr	Tähtaeg	Laenu jääk 31.12.2023	Intressimäär	sh euribor	sh panga marginaal	Euribori muutuse kuupäev
AS SEBPank	2017016468	31.12.2027	72 893	4,845	3,945	0,9	15.01.2024
AS SEB Pank	2017023685	30.09.2027	46 780	5,171	4,121	1,05	15.04.2024
AS SEB Pank	2021015934	06.07.2030	1 171 951	4,836	4,066	0,77	20.03.2024
AS SEB Pank	2021013108	09.08.2031	1 194 495	4,671	3,941	0,73	20.02.2024
AS Swedbank	19-090316-JI	04.09.2029	2 145 311	4,694	3,954	0,74	04.03.2024
AS LHV Pank	KL-290317TA	30.12.2024	27 083	4,875	4,125	0,75	01.04.2024
KOKKU			4 658 513				

Vastavalt Häädemeeste Vallavolikogu otsustele garanteerib Häädemeeste Vallavalitsus

AS-i Häädemeeste VK laenu summas 1900,0 tuhat eurot (tähtaeg 01.06.2042) ja laenu (enne vee-ettevõtete ühendamist OÜ Vesoka laen) summas 202,0 tuhat eurot (tähtaeg 04.06.2026).

LIKVIIDSED VARAD

Selles eelarve osas näidatakse eelarve aastavahetuse 2023/2024 likviidsete vabade vahendite (rahalise jäägi) muutumine 2024. aasta lõpuks (eeldatav).

Jääk 1. jaanuaril 2024 1118,9 tuhat eurot

Jääk 31. detsembril 2024 0 tuhat eurot

ÜLEMINEVAD JA ÜLETULEVAD KOHUSTUSED

KOFS § 27 kohaselt eelmise aasta eelarves ettenähtud, kuid tegemata jäänud väljaminekute tegemine jooksva eelarveaastal kavandatakse kas eelarvega, kui eelarve on aasta alguseks vastu võtmata, või lisaelarvega. Ülekantud väljaminekuid võib kasutada eelmise aasta eelarves määratud otstarbeks.

Eelarve või lisaelarvega võib kavandada eelarveosades kogusummana eelmisel eelarveaastal tegemata jäänud väljaminekuid, kui need tulenevad:

- investeringute elluviimiseks sõlmitud lepingust või välja kuulutatud riigihankest
- sõlmitud lepingu alusel põhivara soetuseks antavast sihtfinantseerimisest
- sõlmitud lepingu alusel saadud sihtfinantseerimisest

Nimekiri investeringu objektidest, mis said kavandatud 2023.aasta eelarves, kuid jäid tegemata või lõpetamata, lisati 2024 aasta eelarvesse eelarve II lugemise käigus. Nimekiri objektidest koos summadega toodud välja käesoleva seletuskirja investeringute osas.

Vallavalitsuse nõusolekul on planeeritud järgmised 2023. aastal tegemata jäänud väljaminekud 2024. aasta eelarvesse:

1. Häädemeeste Huvikeskuse pärandiraha jääk 266 eurot.
2. Riikliku huvitegevuse rahaliste vahendite jääk 4 893 eurot.
3. Toimetulekutoetuste rahaliste vahendite jääk 2 944 eurot.
4. Asendus- ja järelhoolduse toetus 26 136 eurot.
5. Üldplaneeringu KSH läbiviimine, Oü Lemma, 23 302 eurot.
6. Infotahvlite soetus 30 000 eurot.

EELARVE SEOSSED ARENGUKAVA JA EELARVESTRAATEEGIAGA

KOFS § 22 lg 2 punkti 2 kohaselt peab eelarves olema toodud ülevaade arengukavas ja muudes arengudokumentides (eelarvestrateegias) kajastatud eesmärkide kavandatavast täitmise plaanist eelseisval eelarveaastal ning nende täitmiseks kavandavatest tegevustest.

Arengukava on aluseks erinevate eluvaldkondade arengu kavandamisel. Eelarvestrateegia viib arengukava kooskõlla valla reaalsete rahaliste võimalustega. Valla arengukava uuendamisel töötati põhjalikult läbi valla eelarvestrateegia ja investeerimisprioriteedid. Häädemeeste valla arengukava ja eelarvestrateegia on vastu võetud Häädemeeste Vallavolikogu 12.10.2023 määrusega nr 12.

Eelarvestrateegias kavandatud investeringud	Maksumus eurodes
Hajaasustuse programm	120 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	60 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	60 000
Uulu lasteaia ehitamine	100 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	100 000
Valla teed (teehoiukava uuendamine ja elluviimine)	600 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	600 000
Veevõtukohtade rajamine (ÜVK)	14 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	14 000
Jäätmejaama rajamine	120 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	100 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	20 000

EELARVE ERINEVUS EELARVESTRAATEEGIAGA

Erinevused 2024. aasta eelarve ja eelarvestrateegia vahel tulenevad peamiselt 2023. aasta eelarve tegeliku täitmise põhjal andmete täpsustamisest ja Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi prognoosandmete muutusest tulumaksu laekumise, tasandus- ja toetusfondi kohta. Olulisemad muudatused on allpool olevas tabelis.

	2024 eelarve	2024 eelarvestrateegia	Erinevuse selgitus
PÕHITEGEVUSE TULUD			
Põhitegevuse tulud kokku	11 250 162	11 303 787	Muutused on tingitud kõikide tulude suuremast prognoosist eelarvestrateegias.

sh maksutulud	5 862 300	5 704 096	Tulumaksu laekumise kasvu prognoos eelarves 10,7 % , eelarvestrateegias 15,6%. Maamaksu laekumise suurenemine eelarves 15,7 tuhat eurot
sh tulu kaupade ja teenuste müügist	1 676 280	1 700 000	Lasteaedade kohatasu tõus (alampalga tõus) ja toidupäeva maksumuse hinna tõus
sh saadavad toetused	3 621 582	3 583 382	Muutused on tingitud suurematest riigipoolsetest eraldistest, põhiliselt hariduse- ja sotsiaalvaldkonnas
PÕHITEGEVUSE KULUD			
Põhitegevuse kulud kokku	10 549 258	10 010 362	Põhitegevuse kulud kokku suurenevad peamiselt tööjõukulude (haridusvaldkond, alampalk) ja majandamiskulude kasvu tõttu (käibemaksu tõus 2%)
sh antavad toetused	800 601	800 000	Muutused on tingitud uuest hooldustoetuse rakendumisest
sh personalikulud	6 411 846	6 086 816	Muutused on tingitud palkade kasvust haridusvaldkonnas ja alampalga tõusust
sh majandamiskulud	3 216 211	3 003 546	Muutused on tingitud peamiselt käibemaksu määra muutusest.
sh muud kulud	120 600	120 000	Reservfond ja riigilõivud
INVESTEERIMISTEGEVUS			
Põhivara müük	0	0	
Põhivara soetus	1 722 096	834 000	Investeeringud kajastatud vastavalt arengukavale ja eelarvestrateegiale ning on lisatud 2023-st aastast ületulevad pooleliolevad investeeringud.
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine	575 961	160 000	Saadav sihtfinantseerimine on kajastatud vastavalt arengukavale ja eelarvestrateegiale. Lisatud saadavad sihtfinantseerimised (2023-st aastast ületulevad)

Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine	582 555	120 000	Hajaasustuse projekti 2024 aastal planeeritud projektide toetuse summa 120 tuhat eurot ja 2023-st aastast ületulevad toetuste summad
Osaluste soetus	191 000	191 000	AS Häädemeeste VK
Finantskulud	181 800	180 000	Euribori suurenemine 5% -le
FINANTSEERIMISTEGEVUS			
Kohustuste võtmine	600 000	0	Kohustuste võtmine on planeeritud vastavalt vajadusele
Kohustuste tasumine	-495 209	-495 209	Võetud laenud on valdavalt annuiteetmakse graafikutega ning madalama intressiga perioodil on laenu põhiosa maksed suuremad
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	- 1 118 870	-356 784	2023/2024 aastavahetuse jääk ning seda saab kasutada 2024. aasta eelarve kulutuste katteks

Eelarve peab kajastama koostamise aja parimat teadmist ja käima muutuva ajaga kaasas. Vallavalitsus lähtus 2024. aasta eelarve eelnõu koostades arengukavas ja eelarvestrateegias sätestatust, aga lähtus ka strateegia ja eelarve koostamise aja vahel täpsustunud 2024. aasta vajadustest.

Lisana on esitatud seletuskiri (esitatud veebruari volikogus), kus on välja toodud vallavalitsuse ettepanekud eelarve täiendamiseks ja selgitused eelarve muutmise summaliste erinevuste kohta (*erinevused detsembris 2023 esitatud eelarve projekti ja veebruaris 2024 esitatud eelarve projekti vahel*).

Eelarve seletuskirja lisas on välja toodud ka 2020., 2021. ja 2022., 2023 aasta võrreldavad andmed. Eelarve projekt on läbi arutatud kõigi valla hallatavate asutustega ning vallavalitsuse 23.11.2023.a istungil, 29.11.2023.a istungil, 07.02.2024.a istungil. Lisaks on eelarve projekti arutatud majandus- ja eelarvekomisjonis ja haridus- ja sotsiaalkomisjonis.

Koostas
Valli Tiido
Finantsjuht